

11. Picades d'animals marins

Què són

Són lesions produïdes pels mecanismes de defensa o de caça de determinats animals que habiten a la mar que envolta les Illes Balears.

Signes i símptomes

- o Dolor intens que va augmentant durant les primeres hores posteriors a la picada.
- o Enroigiment, escalfament i inflamació de la zona afectada.
- o Mal de cap, angoixa.

Mesures específiques amb relació a les picades més freqüents a les Illes Balears

Grumer:

- Rentau la ferida amb sèrum fisiològic o submergiu-la a l'aigua de la mar. No la netegeu mai amb aigua dolça.
- Per desactivar el verí, aplicau-hi vinagre diluït al 50%. Si és possible, aplicau una solució de bicarbonat (50%) i aigua de la mar (50%) o sèrum salí (clorur sòdic).
- Observau la lesió. Si hi ha restes de tentacles, retireu-los amb pinces i guants; si no en teniu, feis-ho amb la vora d'un objecte rígid com ara una targeta de crèdit o el permís de conduir per evitar el contacte amb les mans.
- No s'ha de gratar la zona afectada (ni amb arena ni amb una tovallola...).
- Per reduir el dolor, aplicau-hi fred local, sense contacte directe del gel amb la pell, en intervals de 5-15 minuts.
- Si detectau un banc de grumers, avisau el socorrista, si n'hi ha, o directament al telèfon d'emergències (112).

Aranya (peix):

La picada de l'aranya (*Trachinus draco*) mai no es produeix per un atac d'aquest animal, sinó que se sol donar en trepitjar-lo accidentalment perquè sol romandre mig enterrat en els fons arenosos. També es dona el cas de picades a pescadors durant la manipulació que fan de la peça després d'haver-la capturada. Recordau que les zones on conté la toxina són les espines opercles i les espines dorsals. Cal tenir en compte que el verí pot perdurar en el peix durant hores o dies després de mort, fins i tot congelat. Generalment, la picada és molt dolorosa, per la qual cosa cal traslladar la víctima a un centre sanitari o avisar el 061. A continuació descrivim les primeres cures:

- Netejau la ferida amb sèrum salí calent o amb aigua calenta (entre 45 °C i 60 °C) per arrossegar les restes dels agullons.
- No faceu gens de pressió damunt la picada.

- Submergiu el membre afectat (generalment un peu) dins aigua calenta (45 °C) entre 30 i 90 minuts, ja que les toxines solen ser termolàbils (perden propietats en variar la temperatura) i es desactiven amb la calor, i a la vegada aquesta disminueix el dolor.
- Manteniu el membre afectat en repòs i una mica aixecat.

Si la víctima pateix una reacció al·lèrgica greu a una picada, vegeu l'apartat «Anafilaxi».